

Zaak C-723/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 november 2021

Verwijzende rechter:

Verwaltungsgericht Cottbus (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 november 2021

Verzoekende partijen:

Stadt Frankfurt (Oder)

FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH

Verwerende partij:

Landesamt für Bergbau, Geologie und Rohstoffe

[OMISSIS]

VERWALTUNGSGERICHT COTTBUS

B E S L I S S I N G

[OMISSIS]

In de bestuursrechtelijke procedure tussen

1. Stadt Frankfurt (Oder), vertegenwoordigd door de burgemeester, [OMISSIS],
2. FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH, [OMISSIS] Frankfurt (Oder),

verzoeksters,

[OMISSIS]

en

de voorzitter van het Landesamt für Bergbau, Geologie und Rohstoffe,
[OMISSIS] Cottbus, [OMISSIS],

verweerder,

in het geding geroepen partij:

Lausitz Energie Bergbau AG, [OMISSIS] Cottbus,

[OMISSIS]

betreffende: waterrecht

heeft de Vijfde kamer van het Verwaltungsgericht Cottbus (bestuursrechter in eerste aanleg Cottbus, Duitsland)

op 29 november 2021

[OMISSIS]

het volgende **besloten**:

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1

- a. Moet artikel 7, lid 3, van richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (kaderrichtlijn water; hierna: „KRW”) aldus worden uitgelegd dat alle leden van het publiek dat rechtstreeks te maken krijgt met een project, in rechte kunnen opkomen tegen schendingen van de verplichting om
 - a) achteruitgang van de kwaliteit van waterlichamen die bestemd zijn voor de productie van drinkwater, te voorkomen,
 - b) het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater is vereist, te verlagen,

op grond van de bescherming van derden in het kader van het verbod op achteruitgang van het grondwater (zie arresten van 28 mei 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, punten 132 en 133, en 3 oktober 2019, Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland e.a., C-197/18, EU:C:2019:824, punten 40 en 42)?

- b. Indien de vraag onder a) ontkennend moet worden beantwoord:
- Kunnen in elk geval verzoekers die met de productie en zuivering van drinkwater zijn belast, opkomen tegen schendingen van het verbod en de voorschriften van artikel 7, lid 3, KRW?
- 2 Behelst artikel 7, lid 3, KRW ook voor waterlichamen buiten beschermde gebieden in de zin van artikel 7, lid 3, tweede volzin, KRW, naast de taak om in beheerplannen en maatregelenprogramma's langetermijnplanningen op te nemen, een met artikel 4 KRW vergelijkbare verplichting om de vergunning voor concrete projecten te weigeren als er sprake is van schending van het verbod op achteruitgang (zie arrest van 28 mei 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, punt 75)?
- 3 Wanneer ervan wordt uitgegaan dat in artikel 7, lid 3, KRW – in tegenstelling tot bijlage V bij artikel 4 KRW – geen eigen referentiewaarden voor de beoordeling van het verbod op achteruitgang zijn vastgelegd:
- a. Onder welke voorwaarden dient te worden aangenomen dat het waterlichaam achteruitgaat en dat bijgevolg het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater is vereist, wordt verhoogd?
- b. Zouden de grenswaarden van bijlage I bij richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (hierna: „drinkwaterrichtlijn”) als relevant referentiepunt voor de verhoging van het zuiveringsniveau en dus voor het verbod op achteruitgang van artikel 7, lid 3, KRW kunnen dienen, zoals artikel 7, lid 2, laatste zinsnede, KRW suggereert?
- c. Indien de vraag onder b) bevestigend moet worden beantwoord:
- Kan er sprake zijn van schending van het verbod op achteruitgang van artikel 7, lid 3, KRW wanneer de enige significante waarde geen grenswaarde volgens deel A of deel B van bijlage I is, maar een zogenoemde indicatorparameter volgens deel C van bijlage I?
- 4 Wanneer moet een schending van het verbod op achteruitgang van de drinkwatertoestand in de zin van artikel 7, lid 3 KRW worden aangenomen (zie voor de norm van het verbod op achteruitgang van artikel 4 KRW: arrest van 28 mei 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, punt 119, en daarvoor het arrest van 1 juli 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, punt 52)?
- a. Volstaat elke achteruitgang om aan te kunnen nemen dat er sprake is van schending

of

- b. moet het waarschijnlijk zijn dat de indicatorparameter voor sulfaat van 250 mg/l niet in acht wordt genomen
 - of
 - c. moeten herstelmaatregelen in de zin van artikel 8, lid 6, van de drinkwaterrichtlijn dreigen waardoor de zuiveringskosten voor de productie van drinkwater stijgen?
- 5 Bevat artikel 7, lid 3, KRW niet alleen een materiële toetsingsnorm, maar bovendien ook voorwaarden voor de bestuurlijke goedkeuringsprocedure, en kan de rechtspraak van het Hof betreffende artikel 4 KRW bijgevolg worden toegepast op de toetsingsomvang van artikel 7, lid 3, KRW (zie arrest van 28 mei 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, tweede prejudiciële vraag)?
 - 6 Moet de opdrachtgever ook reeds een deskundigenonderzoek naar mogelijke schending van artikel 7, lid 3, KRW laten uitvoeren zodra het project kan resulteren in schending van de bepalingen van artikel 7, lid 3, KRW?
 - 7 Dient in casu eveneens te worden aangenomen dat het onderzoek op het tijdstip van de waterrechtelijke beslissing beschikbaar moet zijn en dat bijgevolg een later, tijdens de gerechtelijke procedure uitgevoerd onderzoek de onrechtmatigheid van de waterrechtelijke vergunning niet ongedaan kan maken (zie arrest van 28 mei 2020, Land Nordrhein-Westfalen, C-535/18, EU:C:2020:391, punten 76 en 80 en volgende)?
 - 8 Kan bij de afweging in het kader van de vergunningverlening ten gunste van het door het project nagestreefde doel worden afgeweken van het verbod en de voorschriften van artikel 7, lid 3, KRW, bijvoorbeeld wanneer de zuiveringskosten laag zijn of het doel van het project bijzonder belangrijk is?
 - 9 Is artikel 4, lid 7, KRW van toepassing op artikel 7, lid 3, KRW?
 - 10 Welke verplichtingen die verder gaan dan artikel 4 KRW vloeien voort uit artikel 7, lid 2, KRW, zodat daarmee rekening moet worden gehouden bij een goedkeuringsprocedure van het project?

Feiten:

Verzoekster sub 1 is verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening van ongeveer 57 000 inwoners. Om deze wettelijke taak te vervullen, maakt zij gebruik van de diensten van verzoekster sub 2. Deze exploiteert krachtens de aan haar afgegeven waterrechtelijke vergunning een waterleidingbedrijf. Het waterleidingbedrijf wint drinkwater uit het grondwater en de rivier de Spree in een gebied dat niet beschermd is in de zin van artikel 7, lid 3, tweede volzin, KRW. Het water uit de Spree heeft een hoog sulfaatgehalte. Het sulfaat is afkomstig van buiten bedrijf gestelde open groeven in het stroomgebied van de Spree. Het wordt

gevormd door de oxidatie van pyrietgesteente, dat zich in de bodem bevindt en niet in contact komt met lucht totdat het wordt afgegraven. Voor het drinkwater in de waterleidingen geldt een grenswaarde voor sulfaat, waaraan het waterleidingbedrijf tot nog toe net voldoet. Het doel van deze grenswaarde is de bescherming van de leidingen tegen corrosie.

De in geding geroepen partij zet na de stillegging van de dagbouw de door de bruinkoolwinning ontstane groeve onder water. Het meer dat na de onderwaterzetting ontstaat, moet een overlaat hebben. Het water dat over de overlaat heen stroomt, zal in de Spree terecht komen en een aanzienlijk hogere sulfaatconcentratie hebben dan het water van de Spree. Verzoeksters vrezen dat de sulfaatconcentratie in het water van de Spree, dat zich toch al op een kritiek niveau voor de waterwinning bevindt, door deze inleiding bij het stroomafwaarts gelegen onttrekkingspunt zal worden overschreden en dat zij de waterwinning daarom op deze plek zullen moeten staken of in technisch opzicht fundamenteel zullen moeten aanpassen. De verwerende instantie heeft de aanleg van het meer, met inbegrip van de overlaat, bij een plangoedkeuringsbesluit goedgekeurd, nadat zij op basis van een deskundigenonderzoek had vastgesteld dat geen verslechtering van het water van de Spree in de zin van artikel 4 KRW optreedt. Er is geen onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de sulfaatconcentratie bij het onttrekkingspunt en eventueel voor het waterleidingbedrijf. Verzoeksters hebben het onderhavige beroep tegen het plangoedkeuringsbesluit ingesteld.

[OMISSIS]